

Tisková zpráva k výstavě

NADĚŽDA PLÍŠKOVÁ A KAREL NEPRAŠ

Pořadatel:	Galerie umění Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje
Místo konání:	Interaktivní galerie Becherova vila, Krále Jiřího 9, Karlovy Vary
Termín:	28. dubna – 25. června 2023
Zahájení:	čtvrtek 27. dubna 2023 v 17 hodin
Kurátor výstavy:	Duňa Slavíková
Produkce výstavy:	Karel Scherzer
Grafický vizuál:	Karel Scherzer
Otevírací doba:	otevřeno denně mimo pondělí 10.00 – 17.00 hodin
Vstupné:	60 / 30 Kč

Výstava v Becherově vile karlovarské Galerie umění představuje díla Karla Nepraše a Naděždy Plíškové, uměleckého manželského páru, které spojovalo nejenom spolužití, ale i společné umělecké citění. U některých společných prací autorů z padesátých a šedesátých let je v jejich provázanosti někdy až složité dospět k určení autorství (Hlavy, Dvojice). Jak Nepraš, tak Plíšková byli po absolvování uměleckých středních škol v padesátých letech studenty Akademie výtvarných umění.

Nepraš byl na škole jedním ze základních členů skupiny Šmidrů, která vznikla jako skupina studentů akademie a jejich přátel jako transdisciplinární, pánský studentský klub s pseudoformálně žertovnou vnitřní strukturou. Šmidrové byli spojeni existenciálně-humorným postojem ke světu a k umění. Jejich aktivity byly později přiřazeny k tzv. České grotesce. Tato skupina se v šedesátých letech rozpustila a Nepraš se spolu s Janem Steklíkem posunul ke Křižovnické škole, seskupení umělců spojených kulturně politickým postojem. Tato proslula jak spektakulárními inscenacemi, tak i drobnými kolaboračními schémata vzniklými ve velké otevřenosti. Její atmosféra ovlivnila i individuální uměleckou činnost jejích členů. Naděžda Plíšková zastávala v Křižovnické škole velmi důležitou roli a její formálně precizní tvorba, která se v padesátých a první polovině šedesátých let pohybovala podobně jako Neprašovy práce mezi surrealismem a informelem, se od konce šedesátých let uvolnila a stala se spolu s Neprašovou tvorbou jednou ze základních hodnot českého moderního umění. Mikrokosmos křižovnické společnosti, vliv Jindřicha Chaluppeckého a jeho Špálovy Galerie, ve které oba manželé vystavovali na vývoj moderního umění oné doby silně zapůsobily a ovlivnily i další produkci tohoto uměleckého páru. Neprašovy kresby vznikají paralelně k jeho sochařským pracím. Ostrý humor, nadhled, lidská figura, hlava, zájem o mechanické postupy a o pohyb již nevymizí z umělcovy produkce, která se vyvíjí zcela jasně k stálému zjednodušování formy obnažené existence. Plíšková se svým přesným pozorovacím talentem sarkasticky komentuje lidskou komedii společnosti, ve které vládnu hlupci. Její stříhové grafiky a barevné litografie jsou z nejlepšího, co v Československu i v

Evropě té doby grafické umění přineslo. V happeningové akci na výstavě Konfrontace ve Špálově Galerii v roce 1970 nabízela návštěvníkům polévku z instalace tří olbřímích lžic. Intermedialita stává vyjadřovacím prostředkem obou partnerů. Ve všech žánrech jejich tvorby je obsažen silný rétorický element a nalézají se v něm ozvuky ozvláštňného světa.

Umělecký pár je nutně asymetrický – není možno se snažit o úplnou rovnost, o kompletní synchronizaci dvou kreativních osob. Do jaké míry se Nepraš a Plíšková ve své práci potýkali s párovou konstelací, jaká byla rezonance jejich protějšku a zdali se vyvíjela ve stejných rytmech je ještě zcela otevřeným prostorem, který chceme v Becherově vile aktivovat.

Umělecký vývoj manželů vedl po delší odmlce způsobené normalizací, zákazem výstav a úrazem Naděždy Plíškové k individuálním řešením. Plíšková se přiklání k literatuře a Nepraš naopak otevírá svůj sochařský prostor, aby jasně a jednoduše vyjádřil dialog svého vnímání. Témata smrti a sebevraždy, jedno z všeplatných možných uměleckých i lidských řešení, se s různými obměnami, s nadsázkou, sarkasmem i s analytickým odstupem objevuje jako jeden ze sujetů tvorby obou partnerů. Plíšková se vrací na sklonku života se svou typickou pobaveně-syrovou nadsázkou ke skulpturám posmrtných pomníků žijících, sebe i svého muže. Humor v tvorbě obou umělců působil sociopozitivně. Posílil jejich soudržnost, otevíral prostor pro jejich společenství, vznikalo tak odlišné pochopení otevřenosti. Subverzivitu tohoto uměleckého páru nenalzáme až v jejich smíchu, ale již předem, v jejich myšlení.

Duňa Slavíková